

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/55/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2617201091
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2617201091.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Silvia Hýbelová a členov: Mgr. Fedor Benka a Mgr. Katarína Arnouldová v právnej veci žalobcu: I. P., nar. X.XX.XXXX, bytom G. XX/XX, U., proti žalovanému 1/: O. T., nar. XX.X.XXXX, bytom T. XXXX/XX, U., a žalovanej 2/: I. T., nar. X.X.XXXX, bytom T. XXXX/XX, U., o zaplatenie 650 eur, o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Senica č.k. 11C/6/2017-67 zo dňa 21. novembra 2017, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovaní 1/, 2/ sú povinní nahradiť spoločne a nerozdielne žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie prvým výrokom uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 650 EUR, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku a druhým výrokom uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom o výške tejto náhrady bude rozhodnuté samostatným uznesením. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil aplikáciou ustanovenia § 37 ods. 2, § 39, § 40a, § 544, § 545 ods. 3, § 545a Občianskeho zákonníka, § 3, § 7 zákona č. 253/1998 Z.z.

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie vecne odôvodnil tým, že z výsledkov vykonaného dokazovania vyvodil ten právny záver, že žaloba bola podaná dôvodne. Súd prvej inštancie mal bez pochybností preukázané, že medzi žalobcom a žalovanými prišlo k uzatvoreniu kúpnej zmluvy. Predmetom tejto zmluvy bol prevod vlastníckeho práva k bytu č. X., na adrese G. XX/XX v U. na žalobcu, pričom tento sa stal vlastníkom tohto bytu až dňom 18.11.2016 povolením vkladu vlastníckeho práva. Jej súčasťou boli aj dojednania o zmluvnej pokute a to ako v prospech žalobcu (čl. IX, bod 8.5.) tak aj v prospech žalovaných (čl. IV, bod 5 Zmluvy). Je nesporné, že danú kúpnu zmluvu si dali vypracovať predávajúci, ako uviedli prostredníctvom realitnej kancelárie. Pokiaľ ide o čl. IX bod 8.5 zmluvy, z ktorého si žalobca odvodzuje nárok uplatnený žalobou je nesporné, že tento si žalobca nevymienil. Tiež je nesporné, že žalobcovia si nespĺnili svoju povinnosť podľa čl. IX bodu 8.3 a to zrušiť trvalý pobyt na byte, ktorý bol predmetom prevodu a to aj ohľadom všetkých osôb tam prihlásených, najneskôr do 30.9.2016. V tejto súvislosti súd prvej inštancie dal za pravdu žalovanému, že formuláciu bodu 8.3 v čl. IX zmluvy „zrušiť“ trvalý pobyt nie je možné vykladať doslova, ale komplexne v kontexte so zamýšľaným cieľom, teda žalovaní podľa tohto ustanovenia boli povinní urobiť úkony smerujúce k tomu, aby trvalý pobyt na danej adrese po 30.9.2016 už nemali. Mechanizmus okolo trvalého pobytu upravuje zákon č. 253/1998 Z.z., pričom súd prvej inštancie mal za to, že povinnosť podľa čl. IX bodu 8.3 bola splniteľná, pretože žalovaní mali možnosť do 30.9.2017 prehlásiť sa na trvalý pobyt na inú adresu v meste U. napríklad k rodine

alebo známym, pričom nepreukázali súdu prvej inštancie, či danú možnosť vôbec využili. Z uvedených dôvodov toto ustanovenie zmluvy nie je možné považovať za absolútne neplatné (§ 37 ods. 2 OZ) a z tých istých dôvodov nemohol súd prvej inštancie aplikovať ani ustanovenie § 545 ods. 3 OZ. Pokiaľ ide o relatívnu neplatnosť na túto situáciu sa nevzťahuje žiadny z dôvodov v ustanoveniach uvedených v § 40a OZ. Pokiaľ ide o výšku dohodnutej zmluvnej pokuty v danej veci sa nejedná o spotrebiteľský spor, neplatia tu teda predpisy o ochrane spotrebiteľa, pričom výška zmluvnej pokuty v zmluve bola dojednaná v tej istej výške tak v prospech žalobcu ako aj v prospech žalovaných. V tejto súvislosti nie je možné hovoriť o tom, že je neprimeraná, resp. v rozpore s dobrými mravmi. Vzhľadom na tieto skutočnosti nie je možné hovoriť ani o absolútnej neplatnosti z dôvodu uvedeného v § 39 OZ. Navyše žalobca sa žalobou nedomáhal zaplatenia zmluvnej pokuty za ďalšie omeškanie z toho istého dôvodu za obdobie od 5.12.2016 naďalej v sume 240 € a pred začatím pojednávania vo veci mal záujem uzatvoriť súdny zmier ohľadom sumy 400 €, ktorú ponuku žalovaní nevyužili a preto súd nezistil ani dôvody na použitie moderačného pravidla upraveného v § 545a OZ. Výška žalovanej sumy zodpovedá celkom 65 dňom omeškania za obdobie od 1.10.2016 do 4.12.2016 vrátane t.j. celkom 65 dní x 10 €, teda 650 €. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie žalobe v plnom rozsahu vyhovel. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods.1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku v plnom rozsahu podali žalovaní v zákonnej lehote odvolanie. Svoje odvolanie odôvodnili poukazom na § 365 ods. 1 písm. f), g) a h). Kúpnu zmluvu spracovala realitná kancelária, pričom realitnej kancelárii dôverovali. Do momentu nadobudnutia vlastníckeho práva mal žalobca užívať nehnuteľnosti ako nájomca. Ak nevznikne povinnosť plniť, nemôže ani byť porušená a teda nemôže vzniknúť ani nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty. Mali zato, že žalobca si nemôže uplatniť zmluvnú pokutu do 4.12.2016, nakoľko od 18.11.2016 bol vlastníkom nehnuteľností a od tohto dátumu mohol disponovať s predmetom svojho vlastníckeho práva, teda aj zrušiť ich trvalý pobyt. Nie je v súlade so zásadou spravodlivosti (a teda ani dobrých mravov) ani so zmyslom ustanovení o zmluvnej pokute, aby boli sankcionovaní za nesplnenie povinností, hoci ich môže bez ďalšieho (a bez akejkoľvek náročnosti) vykonať sám žalobca (oprávnený). Je v rozpore s dobrými mravmi, ak oprávnený hoci sám môže povinnosť splniť tak neurobí, a to len za cieľom zvýšiť samotnú zmluvnú pokutu. Nejde o inštitút, ktorý by mal oprávnenému akokoľvek vytvárať zisk, ale ide o inštitút, ktorý by mal nahradiť oprávnenému škodu, ktorá oprávnenému vznikla nesplnením si zabezpečenej povinnosti. Pokiaľ ide o začiatok počítania zmluvnej pokuty, je úplne logické, že mala byť viazaná na nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, tak ako bola koncipovaná kúpna zmluva. Podľa čl. V, bod 2 kúpnej zmluvy návrh na vklad vlastníckeho práva boli oprávnení podať spoločne bezodkladne po úhrade druhej časti kúpnej ceny (čl. V, bod 2). Žalobca užíval nehnuteľnosť ako nájomca od 20.7.2016, a to až do momentu rozhodnutia príslušného katastrálneho úradu, pričom po celú dobu nehradil správcovi náklady za služby spojené s užívaním bytu, čím ich v tom čase ešte ako vlastníkov vystavil nebezpečenstvu penále, resp. súdneho konania zo strany OSBD. Dňa 18.11.2016 sa žalobca stal vlastníkom bytu, dňa 25.11.2016 si dohodli prepis u správcu na ďalší týždeň. Žalobca však stále nemal čas, k prepisu prišlo až 2.12.2016. Takto postavená zmluvná pokuta by v končenom dôsledku znamenala, že mali zrušiť trvalý pobyt ešte predtým, ako žalobca uhradil kúpnu cenu. Žalobca svojím konaním dokázal, že nebol žiadnym spôsobom na svojich právach poškodzovaný. Súd by mal do úvahy brať pomer medzi zmluvnou pokutou a výškou škody, následkom čoho by mal následne zmluvnú pokutu aj znížiť. Navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a na nové rozhodnutie alebo aby odvolací súd rozhodol, že žaloba žalobcu sa zamieta a priznal žalovaným nárok na náhradu trov konania v konaní súdu prvej inštancie a odvolacieho konania.

4. Vyjadrenie k odvolaniu podal žalobca. Vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že odvolací dôvod pod písm. g) nie je daný a ani žalovaní takýto dôvod nepodložili argumentáciou, ani žiadny nový prostriedok procesnej obrany (prípustný alebo neprípustný) neuviedli. Realizácia predaja bytu bola plne v réžii žalovaných. Po celý čas potreboval súčinnosť predávajúcich, aby uzavreli s jeho bankou zmluvu o zriadení žalovaného práva, aby mu mohli byť peniaze uvoľnené. Bohužiaľ, boli to predávajúci, ktorí toto stále odkladali. Tiež aj dlh na nezaplatených zálohových pláťbách správcovi bytového domu, ktorý v decembri jednorazovo doplatil vznikol tým, že sa poukázanie druhej splátky kúpnej ceny oneskorilo z dôvodov na strane predávajúcich, teda žalovaných. Nezdierať názor žalovaných, že zmluvná pokuta za nesplnenie zmluvnej povinnosti, musí byť viazaná na prevod vlastníctva predmetu zmluvy. Úvahy žalovaných v tom smere, že mohol svojim nekonaním umelo navyšovať výšku zmluvnej pokuty je teda nesprávny, pretože zmluvný záväzok žalovaných nebol viazaný na akúkoľvek jeho ingerenciu. Úvahy žalovaných, že je v rozpore s princípmi spravodlivosti a s dobrými mravmi, keď by mali platiť

zmluvnú pokutu za to, že mohol splniť ich povinnosť, neobstojí ani z hľadiska dobrých mravov, ani z hľadiska skutkového stavu. Povinnosť odhlásiť žalovaných z trvalého pobytu nebola zmluvne dohodnutá pre obe strany, ale výlučne bola táto povinnosť zazmluvnená len ako povinnosť predávajúcich. Je preto zrejmé, že pokuta sa zvyšovala len preto, že sami žalovaní neplnili to, k čomu sa zmluvne zaviazali. Prvoinštančný súd rozhodol správne, svoje rozhodnutie náležite aj odôvodnil, pričom jasne a zrozumiteľne formuloval dôvody, pre ktoré považoval žalobu za opodstatnenú a žalovaný nárok za platne dojednaný. Navrhol, aby odvolací súd po preskúmaní skutkového a právneho stavu rozhodnutie prvoinštančného súdu ako vecne správne potvrdil.

5. Repliku k vyjadreniu žalobcu podali žalovaní. V replike uviedli, že trvajú na podanom odvolaní a dôvodoch v ňom uvedených. Nesúhlasili s vyjadrením žalobcu. Konanie žalobcu, ktorým umelo (a účelovo) predlžoval základnú veličinu pre výpočet zmluvnej pokuty, nie je konaním v súlade so zmyslom tohto inštitútu ani s dobrými mravmi. Žalobca dodnes nevedel ani len zdefinovať aká škoda, a či vôbec mu mala vzniknúť. Navyše žalobcovo nekonanie (zaslanie výzvy až po niekoľkých mesiacoch) skôr nasvedčuje tomu, že žalobca nebol odhlásením pobytu vôbec žiadnym spôsobom poškodzovaný a jeho primárnym (a jediným) záujmom tak bolo len neoprávnené vytvorenie zisku. Ak je oprávnený schopný splniť tú ktorú povinnosť sám, nemôže mať zmluvná pokuta už žiadne odôvodnenie. Poukázal tiež na nemožnosť vopred sa vzdať svojho práva, teda aj práva na trvalý pobyt v nimi vlastnenej nehnuteľnosti (názor ÚS SR). Žalobca sa stal vlastníkom nehnuteľností až dňa 18.11.2016, pričom dovtedy nehnuteľnosť užíval v právnom postavení nájomcu. Nakoľko v zmysle zmluvy (ust. čl. V, bod 2) mal byť návrh na vklad vlastníckeho práva vykonaný až po uhradení kúpnej ceny, bola zjavne pre účinnosť zmluvy dohodnutá odkladacia podmienka vo forme uhradenia kúpnej ceny. Vzhľadom na akcesorický charakter zmluvnej pokuty, nemohla nastať účinnosť dojednania o zmluvnej pokute až do momentu, kedy bola splnená vyžadovaná podmienka a teda uhradená kúpna cena. Retroaktivita je vylúčená. Koniec lehoty na uhradenie zmluvnej pokuty bol žalobcom účelovo predlžovaný. Odo dňa 18.11.2016 nadobudol žalobca právo zrušiť im trvalý pobyt, teda sám odstrániť stav, ktorý bol zabezpečený zmluvnou pokutou. Súd by mal taktiež do úvahy brať pomer medzi zmluvnou pokutou a výškou škody (ak vôbec nejaká vznikla), následkom čoho by mal následne zmluvnú pokutu aj znížiť. Ich súčinnosť pri uzatváraní záložnej zmluvy bola vždy, problémom bola žalobcova nemožnosť získať úver. Zotrvali na odvolaní a návrhoch uvedených v odvolaní.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaných nie je možné vyhovieť, pretože napadnutý rozsudok je vecne správny.

7. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 11C/6/2017 bolo zaplatenie 650 eur titulom zmluvnej pokuty.

8. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 650,- EUR, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku a povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom o výške tejto náhrady bude rozhodnuté samostatným uznesením.

9. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty žalobcu nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a iba na zdôraznenie správnosti jeho záverov doplnil ďalšie odôvodnenie.

10. Na úvod je na mieste konštatovať, že zmluvnú povinnosť uvedenú v zmluve o prevode vlastníckeho práva k bytu zo dňa 4.5.2016 (ďalej len „kúpna zmluva“) v článku IX. bod 8.3 (č.l. 10) je potrebné označiť za splniteľnú, nakoľko žalovaní mali možnosť do 30.9.2017 prehlásiť sa na trvalý pobyt na inú adresu v meste U., napríklad k rodine alebo známym, pričom žalovaní ani netvrdili, že sa usilovali túto možnosť využiť.

11. „Právny úkon je platný od toho momentu, ak bol urobený v súlade s požiadavkami platnej právnej úpravy, teda v súlade s platným právom. Zmluva je teda platná od jej uzavretia (vzniku), pokiaľ boli splnené všetky zákonom stanovené náležitosti tohto dvojstranného právneho úkonu vrátane jeho formy a ďalej, ak sa taký právny úkon, ak je to potrebné, dostal do dispozičnej sféry toho, komu bol adresovaný.“ (Justičná akadémia Slovenskej republiky: Ingerencia súdov do súkromnoprávných zmlúv: Zásahy súdov do obsahu súkromnoprávných zmlúv, Kol. autorov, rok vydania 2014, strana 15)

12. Účinnosť zmluvy umožňuje konať tak, aby sa dosiahol samotný účinok zmluvy, teda aby nastali tie právne následky, ktoré sú ňou sledované, resp. v nej dojednané. Účinnosť zmluvy, predmetom ktorej je prevod nehnuteľnosti znamená možnosť predložiť ju s návrhom na vklad Okresnému úradu, katastrálnemu odboru na povolenie vkladu, teda domáhať sa zápisu zmeny vlastníka. Ak nie je dohodnuté v zmluve nič iné, je zmluva účinná momentom jej uzavretia. Účinnosť zmluvy môže nastať aj neskôr ako jej platnosť, nikdy však skôr. Platnosť zmluvy podmieňuje jej účinnosť. Neplatná zmluva nemôže byť účinnou. Od účinnosti zmluvy treba odlišiť účinky zmluvy. Účinkami zmluvy treba rozumieť dosiahnutie právnych následkov, - dôsledkov zmluvy, ktoré sa ňou sledovali. Napr. účinkami kúpnej zmluvy je zmena vlastníka predmetu kúpy. Niekedy účinky zmluvy nastávajú neskôr, avšak ich podmienkou je, aby bola zmluva platná a účinná.

13. K odvolacej námietke žalobcov, že začiatok počítania zmluvnej pokuty mal byť viazaný na nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti tak, ako bola koncipovaná kúpna zmluva, je na mieste uviesť, že platnosť zmluvy nastáva od okamihu, kedy ju zmluvné strany v súlade s právnym poriadkom uzavreli. V prípade, že nie je dohodnuté v zmluve inak, zmluva nadobúda účinnosť okamihom jej uzavretia, pričom účinnosť zmluvy umožňuje domáhať sa práv a povinností vyplývajúcich zo zmluvy. Účinnosť zmluvy však nemožno zamieňať s účinkami zmluvy, nakoľko účinky zmluvy je potrebné vykladať ako dosiahnutie sledovaných právnych následkov, napr. zmena vlastníctva. V súlade s vyššie uvedenými všeobecnými pravidlami kúpna zmluva v článku X. v bode 2 (č.l. 10) určila, že kúpna zmluva nadobúda platnosť a účinnosť jej podpisom oboma zmluvnými stranami, pričom k uzavretiu kúpnej zmluvy došlo dňa 4.5.2016. Odo dňa 4.5.2016 kúpna zmluva bola platná a účinná, čo znamená, že kúpna zmluva existovala a zmluvné strany boli oprávnené domáhať sa práv a povinností vyplývajúcich z kúpnej zmluvy, a to bez ohľadu na to, že ešte nedošlo k prevodu vlastníckeho práva k bytu a spoluvlastníckemu podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach. Z uvedených skutočností vyplýva, že odo dňa 4.5.2016 začala žalovaným plynúť lehota na zrušenie svojho trvalého pobytu a trvalého pobytu všetkých osôb prihlásených na trvalý pobyt na byte č. X najneskôr do 30.9.2016 v zmysle článku IX. bodu 8.3 kúpnej zmluvy (č.l. 10).

14. K odvolaciemu argumentu, že nie je v súlade so zásadou spravodlivosti (a teda dobrých mravov) a ani so zmyslom ustanovení o zmluvnej pokute, aby boli sankcionovaní za nesplnenie povinnosti, hoci ju od 18.11.2016 mohol vykonať sám žalobca ako vlastník, je potrebné konštatovať, že článok IX. bod 8.3 určuje povinnosť výlučne žalovaným ako predávajúcim. Splnenie dlhu ako jeden zo spôsobov zániku záväzku je nevyhnutné označiť za jednostranný právny úkon dlžníka. Keďže kúpna zmluva určila túto zmluvnú povinnosť len žalovaným ako predávajúcim a záväzok je povinný splniť dlžník, nebolo možné preniesť túto povinnosť na žalobcu ako kupujúceho.

15. „Dohoda o zmluvnej pokute musí byť uzavretá písomne a musí v nej byť určená výška pokuty alebo v nej musí byť určený spôsob jej určenia. Výšku zmluvnej pokuty možno určiť jednorazovo pevnou sumou, prípadne v percentách, či zlomkom ceny alebo aj ako sumu, ktorá sa môže určitým spôsobom opakovať. Jej výška alebo spôsob určenia však musí byť vyjadrená jednoznačne, rovnako ako zmluvná povinnosť, pre prípad porušenia ktorej bola zmluvná pokuta dojednaná, inak je takáto dohoda neplatná.“ (23/2004 ZSP, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. M Obdo V 4/2003)

16. „Záväzok z dohody o zmluvnej pokute je akcesorickým záväzkom a preto jeho existencia a dôsledky sa viažu na hlavný záväzok. Ak k vzniku hlavného záväzku nedôjde, nemôžu nastať účinky

akcesorického záväzku, ktorý mal zabezpečovať plnenie zmluvnej povinnosti.“ (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 Obo 7/98 zo dňa 2.4.1998)

17. „Účelom zmluvnej pokuty zakotvanej v ustanovení § 544 a 545 Občianskeho zákonníka je donútiť dlžníka hrozbou majetkovej sankcie k riadnemu splneniu záväzku. Zmluvná pokuta teda predovšetkým predstavuje hrozbu dlžníkovi, že pokiaľ nesplní svoju (najmä) zmluvnú povinnosť, vznikne mu povinnosť poskytnúť pre tento prípad dojednané plnenie t.j. pokutu. Dojednaná zmluvná pokuta má teda v prvom rade čeliť porušeniu povinnosti (funkcia prevenčná) lebo ak bude zabezpečená povinnosť plnená, bola hlavná funkcia zmluvnej pokuty vyčerpaná. Vedľa toho má zmluvná pokuta i funkciu reparačnú (uhradzovaciú), lebo jej zmyslom je tiež reparaovať na strane veriteľa ujmu, ktorá mu vznikla v dôsledku porušenia povinnosti zo strany dlžníka. Zároveň však v sebe zmluvná pokuta môže zahrňovať i ďalšie čiastky, ktoré predstavujú trest (sankciu) pre toho, kto povinnosť porušil, čo vyplýva z výslovného znenia ustanovenia § 544 Občianskeho zákonníka, ktoré povinnosť hradiť zmluvnú pokutu činí nezávislou na vzniku škody. Inými slovami povedané, zmluvná pokuta je peňažitá čiastka, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi v prípade, že nesplní svoju zmluvnú povinnosť, na ktorú je pokuta viazaná a to bez ohľadu na to, či porušením povinností vzniká veriteľovi škoda.“ (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 172/2007 zo dňa 30.9.2008)

18. K odvolacej námietke žalovaných, že zmluvná pokuta nie je právny inštitút, ktorý by mal oprávnenému akokoľvek vytvárať zisk, je na mieste ustáliť, že právny inštitút zmluvnej pokuty plní viaceré funkcie ako prevenčnú funkciu, tak aj reparačnú funkciu a rovnako aj sankčnú funkciu. V prvom rade by mala zmluvná pokuta viesť dlžníka k tomu, aby splnil svoju povinnosť riadne a včas. V prípade, že dlžník svoju primárnu povinnosť riadne a včas nesplní, zmluvná pokuta predstavuje paušalizovanú náhradu škody, čo sa prejavuje v takom zlepšení právneho postavenia veriteľa, že veriteľ nie je povinný preukazovať vznik škody, a teda ani výšku skutočnej škody. Okrem toho, v dôsledku tejto vlastnosti zmluvnej pokuty, že činí povinnosť hradiť zmluvnú pokutu nezávislou na vzniku škody, zmluvná pokuta môže v sebe zahŕňať sankciu za porušenie primárnej povinnosti. Relevantnou skutočnosťou je, že vytvorenie kúpnej zmluvy iniciovali a objednali žalovaní a zároveň žalovaní v článku X. v bode 6 kúpnej zmluvy (č.l. 10) potvrdili, že kúpnu zmluvu uzavreli na základe ich slobodnej vôle, nie v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok, kúpnu zmluvu si prečítali, jej obsahu porozumeli a na znak súhlasu s jej obsahom kúpnu zmluvu podpísali. Okrem toho žalobca si zmluvnú pokutu v článku IX. v bode 8.5 kúpnej zmluvy osobitne nevymienil. Z uvedeného je zrejmé, že je vylúčené, aby žalobca zamýšľal využiť právny inštitút zmluvnej pokuty ako zárobkovú činnosť.

19. K odvolaciemu argumentu žalovaných, že súd by mal brať do úvahy pomer medzi zmluvnou pokutou a výškou škody, následkom čoho by mal následne zmluvnú pokutu aj znížiť, je na mieste uviesť, že primeranosť výšky zmluvnej pokuty je treba posúdiť v každom prípade individuálne s ohľadom na všetky zvláštnosti daného prípadu, pričom závery o primeranosti či neprimeranosti výšky zmluvnej pokuty možno len veľmi ťažko zovšeobecniť. V prípade, že konečná výška zmluvnej pokuty je plne závislá na dobe, počas ktorej trvalo porušenie povinnosti, výsledná výška zmluvnej pokuty je dôsledkom dĺžky doby, ktorá uplynula od začiatku omeškania do dodatočného splnenia záväzku. Z uvedených dôvodov vyplýva, že neprimeranosť zmluvnej pokuty nemožno zisťovať z celkovej výšky zmluvnej pokuty v prípade, že je dôsledkom dlhšieho omeškania a s tým spojeným navyšovaním o inak primeranú dennú sadzbu zmluvnej pokuty. Iný výklad by vo svojich dôsledkoch zvýhodňoval dlžníka (čím by dlhšie dlžník svoje povinnosti neplnil, tým viac by bol zvýhodňovaný pri posudzovaní prípadnej neprimeranosti výšky zmluvnej pokuty), a znamenalo by to spochybnenie funkcií, ktoré má zmluvná pokuta plniť. Keďže v článku IV. v bode 5 kúpnej zmluvy (č.l. 8) je dohodnuté zabezpečenie záväzku kupujúceho zmluvnou pokutou vo výške 10 eur za každý deň omeškania a v článku IX. bode 8.5 kúpnej zmluvy (č.l. 10) je obsiahnuté zabezpečenie záväzku predávajúcich zmluvnou pokutou rovnako vo výške 10 eur za každý deň omeškania, práva a povinnosti zmluvných strán z kúpnej zmluvy je potrebné označiť za vyvážené. Ani výška zmluvnej pokuty 10 eur za každý deň omeškania nie je nijako vysoká, a teda nemôže byť vyhodnotená ako neprimeraná. Na konečnú výšku zmluvnej pokuty výrazne vplývalo dlhšie trvanie omeškania žalovaných, čo je aspekt, ktorý mali v moci žalovaní a ktorý žalobca nemohol nijako ovplyvniť. Bol to žalobca, ktorý nepristúpil k uplatňovaniu zmluvnej pokuty v plnej výške, ale žiadal uhradiť zmluvnú pokutu len v sume 650 eur, teda za 65 dní (od 1.10.2016 do 4.12.2016). To znamená, že žalobca sa nedomáhal zaplata zmluvnej pokuty za ďalšie omeškание z toho istého dôvodu za obdobie od 5.12.2016 do 28.12.2016 v sume 240 eur (č.l. 3). Okrem toho pred otvorením pojednávania zo dňa 24.10.2017 (č.l. 54) žalobca prejavil záujem uzatvoriť súdny zmier s výškou zmluvnej pokuty vo výške

400 eur, čo však žalovaní nevyužili. Na záver je potrebné doplniť, že ani konečná výška zmluvnej pokuty 650 eur v porovnaní s kúpou cenou 57.000 eur nie je neprimeraná.

20. Vedený týmito úvahami, odvolací súd nemal dôvod dať za pravdu odvolateľom dôvodiacim nesprávnym právnym posúdením veci, pretože takáto vada rozhodnutia nebola zistená. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis ako mal správne použiť, alebo aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. O žiadny z uvedených prípadov však v prejednávanej veci nejde, pretože prvoinštančný súd na vec použil správne ustanovenia zákona, tieto aj správne vyložil, zároveň súd svoje rozhodnutie v tejto časti dostatočným spôsobom odôvodnil a jeho závery možno považovať za logické a objektívne.

21. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, keďže žalobca vo svojom odvolaní neuviedol žiadne také vecné a právne relevantné dôvody, ktoré by boli spôsobilé privodiť zmenu odvolaním napadnutého rozhodnutia, a keďže neboli zistené ani žiadne nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré by mal odvolací súd prihliadnuť z tzv. úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), dospel odvolací súd k záveru, že odvolaniu nemožno priznať úspech a preto napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, pričom v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku s ktorým sa stotožňuje. Vychádzajúc z uvedeného, odvolací súd považoval aj rozhodnutie o trovách konania za vecne správne a aj v tejto časti napadnutý rozsudok potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

22. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, keďže v odvolacom konaní mal plný úspech žalobca, preto odvolací súd zaviazal žalovaných spoločne a nerozdielne na náhradu trov odvolacieho konania žalobcovi v plnom rozsahu s tým, že o výške trov bude rozhodnuté postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súdom prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

23. Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).